

Regeringens proposition

1981/82:49

om ändring i utsökningsbalken;

beslutad den 22 oktober 1981.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

BIRGIT FRIGGEBO

CARL AXEL PETRI

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring i utsökningsbalken. Ändringen innebär att den som har mottagit egendom för förvaring i samband med avhysning skall kunna göra sig av med egendomen, om den inte har hämtats senast tre månader efter avhysningen. Egendomen får då säljas eller, om den uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffas. Beträffande bl. a. sättet för försäljningen och skyldigheten att redovisa eventuellt överskott tillämpas reglerna i 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats.

Lagändringen föreslås träda i kraft samtidigt med utsökningsbalken i övrigt, alltså den 1 januari 1982.

Propositionens lagförslag

Förslag till Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 6 § utsökningsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Kronofogdemyndigheten skall vid behov ombesörja transport av egendom som skall bortföras, hyra utrymme för förvaring av egendomen och vidtaga andra liknande åtgärder som föranleds av avhysningen.

Innan åtgärd enligt första stycket vidtas, skall parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har mottagit egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffa den. Innan egendomen säljs eller bortskaffas skall svaranden, om han kan nås, anmanas att hämta egendomen. Anmaningsskyldigheten anses fullgjord genom att anmaningen har sänts i rekommenderat brev till svarandens kända adress. I övrigt tillämpas 3–6 §§ lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som sägs om beställaren avse svaranden och vad som sägs om hantverkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 men tillämpas inte i fall då någon före ikraftträdandet har mottagit egendom för förvaring.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-10-15

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsraden Ullsten, Wikström, Friggebo, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Petri

Lagrådsremiss om ändring i utsökningsbalken

1 Inledning

I den nyligen antagna utsökningsbalken, som träder i kraft den 1 januari 1982, har tagits in en bestämmelse (16 kap. 6 §) som innebär att kronofogdemyndigheten vid behov skall hyra utrymme för förvaring av egendom som förs bort i samband med avhysning från fast egendom, bostadslägenhet eller annat utrymme i byggnad.

Vid avhysning från bostadslägenheter torde kommunerna ofta hjälpa till med förvaringen. I andra fall får kronofogdemyndigheten försöka finna någon annan som är villig att ta emot egendomen för magasinering. Detta kan dock vara förenat med svårigheter. Ett problem är nämligen att egendomen kan bli stående lång tid utan att dess ägare – den avhyste – betalar någon förvaringsavgift. Det kan även förekomma att denne över huvud taget inte visar något intresse av att få ut egendomen.

Den som har tagit emot egendom för förvaring har f. n. rätt att hålla inne egendomen till säkerhet för sin fordran på grund av förvaringen. Detta följer av 12 kap. 8 § handelsbalken. Någon självständig rätt att sälja egendomen då den inte löses ut har förvararen däremot inte. Vägrar ägaren att lösa ut egendomen, måste förvararen därför skaffa sig en exekutionstitel och anvisa den förvarade egendomen till utmätning.

Möjligheterna för kronofogdemyndigheten att få tag på ett utrymme för förvaring av egendomen torde bli avsevärt större, om förvararen ges rätt att sälja den för att få täckning för sina kostnader och att över huvud taget bli av med egendomen om den inte hämtas. Det ligger också i kommunernas intresse att de skall kunna göra sig av med egendom som de mottagit för

förvaring även om de inte gör anspråk på någon förvaringsavgift.

Frågan om en rätt för den som har mottagit egendom för förvaring i samband med avhysning att göra sig av med egendomen aktualiserades av lagberedningen under dess arbete med förslaget till utskökningsbalk. Frågan behandlades sedan i departementspromemorian (Ds Ju 1981:2) Rätt att sälja kvarlämnat gods. Promemorian innehåller förslag till en lag om rätt att sälja saker som inte har hämtats. Denna lag är avsedd att ersätta lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats (1950 års lag). Den föreslagna lagen innehåller även regler om försäljning av saker, bl. a. avhyst egendom, som har lämnats in för förvaring utan att därefter hämtas. Promemorian har remissbehandlats.

Under lagstiftningsärendets fortsatta beredning i justitiedepartementet har frågan om en försäljningsrätt för den som har tagit emot avhyst egendom brutits ut för att tas upp till särskild behandling.

Beträffande denna fråga har diskussioner ägt rum med företrädare för riksskatteverket och Svenska kommunförbundet. Kontakt har även tagits med justitiedepartementen i andra nordiska länder.

2 Bakgrund

2.1 Lagberedningens förslag till regler om försäljningsrätt för förvarare

Behovet av en försäljningsrätt för den som mottar egendom för förvaring i samband med avhysning uppmärksammades av lagberedningen i betänkandet (SOU 1973:22) Utsökningsrätt XII (s. 445). Enligt beredningen borde man i 12 kap. handelsbalken införa bestämmelser som gav förvarare rätt att sälja egendomen i samma ordning som gäller när en hantverkare har retentionsrätt. Denna tanke fullföljdes i betänkandet (SOU 1974:55) Utsökningsrätt XIII. Beträffande försäljningsförfarandet i fråga om förvarad egendom kunde man enligt beredningen hänvisa till de regler som enligt beredningen borde ställas upp i 10 kap. 2 § handelsbalken för realisation av pant. Vid utformningen av de nya bestämmelserna i 10 kap. 2 § handelsbalken ansåg beredningen att man i första hand borde hämta ledning från 1950 års lag.

Vid remissbehandlingen av betänkandet Utsökningsrätt XIII godtogs lagberedningens förslag om en försäljningsrätt för förvarare som har rätt att hålla kvar förvarad egendom till säkerhet för fordran för förvaringsavgift.

Lagberedningens förslag om nya regler för pantrealisation och om införandet av en försäljningsrätt för förvarare berördes under det fortsatta arbetet på en ny utskökningsbalk. Det uttalades då att denna fråga fick tas upp i samband med den pågående översynen av 1950 års lag (se prop. 1980/81:84 s. 107).

2.2 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats

En hantverkare som på beställning har utfört arbete på en lös sak har sedan gammalt rätt att till säkerhet för sin fordran på beställaren hålla kvar saken till dess att han får betalt för sitt arbete (retentionsrätt). Före tillkomsten av 1950 års lag kunde hantverkaren inte sälja godset och ta ut sin fordran ur köpeskillingen. För att kunna avveckla rättsförhållandet med en betalningsförsumlig kund måste hantverkaren ansöka om betalningsföreläggande eller eventuellt stämma kunden. Genom 1950 års lag har den säkerhetsrätt som hantverkaren hade redan tidigare kompletterats med en försäljningsrätt (eller i vissa fall en befogenhet att bortska godset).

I fråga om förutsättningarna för rätten att sälja eller bortska godset gäller enligt 1 § det kravet att sex månader har förflutit efter det arbetet slutfördes och fordringen förföll till betalning. Vidare krävs enligt 2 § att hantverkaren har riktat en särskild anmaning till beställaren att lösa godset med angivande av att godset kommer att säljas eller bortska om inte anmaningen efterkoms. Anmaningen skall göras minst två månader före försäljningen. Den får dock inte göras innan arbetet har slutförts och fordringen har förfallit till betalning.

Hantverkaren är i och för sig skyldig att styrka att han har fullgjort sin anmaningsskyldighet. Lagen innehåller emellertid en särskild hjälprogel om sättet för att överbringa anmaningen (2 § andra stycket). Regeln innebär att hantverkaren skall anses ha fullgjort sin anmaningsskyldighet, om han har avsänt anmaningen i rekommenderat brev till den adress som beställaren har uppgett eller, om hantverkaren vet att beställaren har flyttat och känner till den nya adressen, till denna adress.

Om tvist råder mellan parterna om arbetets utförande, ersättnings belopp eller något annat förhållande, får godset inte säljas eller bortska innan tvisten har avgjorts (3 §).

Vad angår sättet för egendomens försäljning gäller enligt 4 § såsom huvudregel att försäljningen skall ske på offentlig auktion. I undantagsfall får egendomen dock säljas under hand. Om det är uppenbart att hantverkarens fordran jämte de med auktionen förenade kostnaderna ej skulle kunna utgå ur köpeskillingen, får sålunda försäljning ske "på annat lämpligt sätt" i stället för på auktion.

I de fall då försäljning enligt huvudregeln sker på offentlig auktion, skall hantverkaren – såvitt det kan ske – i god tid underrätta beställaren om tid och plats för auktionen. Om hantverkaren känner till att någon annan än beställaren är ägare till godset, skall han enligt en särskild bestämmelse (5 §) – såvitt det kan ske – i god tid tillstå ägaren underrättelse dels om den tid efter vilken godset kan komma att säljas eller bortska, dels om tid och plats för auktion.

Ur köpeskillingen har hantverkaren rätt att ta betalt för arbetslön, materialkostnader och kostnader för egendomens förvaring, vård, transport

och liknande. Vidare får kostnaderna för försäljningen tas ut ur behållningen. Eventuellt överskott är hantverkaren enligt 6 § skyldig att självmant skicka till beställaren eller till annan som har bättre rätt till beloppet. Om det är ovisst vem som har rätt till överskottet, liksom om hantverkaren inte kan nå den som har rätt till beloppet, kan han fullgöra sin skyldighet genom att sätta ned beloppet enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet.

2.3 Förslaget till lag om rätt att sälja saker som inte har hämtats

I den tidigare nämnda departementspromemorian (Ds Ju 1981:2) föreslås att 1950 års lag skall ersättas med en ny lag om rätt att sälja saker som inte har hämtats. Ett syfte med den nya lagen (i fortsättningen kallad försäljningslagen) är att förenkla möjligheterna att sälja en sak som inte har hämtats och att anpassa försäljningsförfarandet till nutida förhållanden.

Försäljningslagen föreslås bli tillämplig inte bara, som fallet är med 1950 års lag, när saker som har lämnats in för reparation inte har hämtats. Den är avsedd att gälla även i fall då någon har lämnat in en sak för förvaring och därefter inte hämtar den. Denna utvidgning av tillämpningsområdet har gjorts med anledning av bl. a. det reformbehov som lagberedningen har fäst uppmärksamheten på.

En förutsättning för försäljning enligt försäljningslagen är att den som har tagit emot saken har en fordran för arbete på saken eller för förvaring av den och att uppdraget är slutfört samt att fordringen har förfallit till betalning. I så fall får försäljning ske sedan beställaren har anmanats att betala skulden och upplysts om att saken annars kommer att säljas efter viss tid, minst tre månader, från anmaningen. Om det är fråga om gods med särskilt lågt värde får försäljning dock ske utan föregående anmaning. Försäljningen får emellertid då ske först sedan ett år förflutit efter det att uppdraget slutfördes och fordringen förföll till betalning.

Om saken uppenbarligen saknar försäljningsvärde skall den enligt försäljningslagen få bortskaffas i stället för att säljas.

Liksom enligt 1950 års lag är huvudregeln att försäljning skall ske på offentlig auktion. Saken skall dock kunna säljas under hand bl. a. om försäljningen inbringar ett pris som motsvarar minst det värde som saken har enligt intyg av en av handelskammare förordnad besiktningsman.

Flertalet remissinstanser har i princip tillstyrkt den föreslagna försäljningslagen även om de har synpunkter på vissa enskildheter i förslaget. Några tar upp frågor som har att göra med lagens tillämpning på avhyst egendom som har mottagits för förvaring.

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet uppmärksammar situationen att egendomen har inlämnats av kronofogdemyndigheten. I anslutning till ett uttalande av lagberedningen sägs i promemorian (s. 84) att inlämnandet sker för ägarens räkning och att det är denne som skall anses

som beställare. Denna konstruktion finner fakultetsnämnden tveklöst. Nämnden anser att förslaget bör förtydligas med tanke på dessa fall så att risken för rättsförluster för ägarna såvitt möjligt undanröjs.

Riksskatteverket, som i sin tur har inhämtat yttranden från ett antal kronofogdemyndigheter, tillstyrker i och för sig att den nuvarande rätten att sälja gods som inte har hämtats utvidgas till att gälla också gods som har lämnats för förvaring. Lagen bör emellertid enligt verkets mening ge magasininnehavare som har tagit emot avhyst gods möjlighet att på ett enklare sätt än vad som föreslagits kunna få betalning ur godset eller göra sig av med det. Annars finns det enligt verket en risk för att magasininnehavare inte ingår avtal om förvaring av avhyst gods. Kronofogdemyndigheten kan också tvingas att betala stora förskott som inte kan tas ut i utskömningsmålet. Såvitt gäller avhyst egendom bör därför enligt riksskatteverket förutsättningarna för försäljning anges annorlunda än enligt förslaget. Anmanings- och underrättelseskyldighet bör gälla endast om ägarens adress är känd. Tiden för försäljning av egendom med lågt värde bör vidare förkortas till tre månader.

Svenska kommunförbundet framhåller att kommunerna redan i dag i viss utsträckning tar hand om bohag vid avhysningar och att sådan förvaring ofta sker utan avgift. Ett av de största problemen har därvid visat sig vara att en del av det omhändertagna godset aldrig hämtas av ägaren. Enligt förbundet löser den föreslagna försäljningslagen den frågan "på ett tämligen tillfredsställande sätt". Grundförutsättningen för försäljning – att betalning skall utgå och tid för uppdraget och betalningstid vara bestämd – vållar dock problem. Vidare framhåller förbundet att anmaningsskyldigheten blir tämligen meningslös eftersom den kända adressen normalt endast är den från vilken ägaren har blivit avhyst. De angivna problemen kan enligt förbundet lösas på olika sätt. En lösning kan vara att i försäljningslagen särreglera omhändertagandet av avhyst gods. En annan lösning kan vara att förfarandet regleras i utskömningsbalken.

3 Motivering

3.1 Reformbehov och lagteknisk lösning

För att reglerna om avhysning i utskömningsbalken skall kunna fungera tillfredsställande i de fall svaranden – den avhyste – inte kan eller vill ta hand om sina tillhörigheter själv måste kronofogdemyndigheten ha möjlighet att magasinera egendomen för svarandens räkning. I fall då kommunen inte åtar sig magasineringen får kronofogdemyndigheten försöka finna någon annan som kan ta emot egendomen för förvaring. Detta kan dock vara svårt, om den som skall ta emot egendomen riskerar att inte få betalt för förvaringen eller att inte bli av med egendomen om den inte hämtas. I dag har en förvarare retentionsrätt för sin fordran, dvs. en rätt att hålla kvar egendomen

till dess att fordringen betalas. Däremot har han inte någon självständig försäljningsrätt.

I departementspromemorian (Ds Ju 1981:2) Rätt att sälja kvarlämnat gods föreslås som tidigare nämnts att 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats skall ersättas av en ny lag om rätt att sälja saker som inte har hämtats. Enligt den föreslagna försäljningslagen får även den som har mottagit en annans sak för förvaring rätt att sälja saken. Också den som från kronofogdemyndigheten har tagit emot avhyst egendom för förvaring skall enligt promemorian (s. 84) kunna göra sig av med egendomen med stöd av den föreslagna lagen.

Som framgått av föregående avsnitt har promemorieförslaget under remissbehandlingen fått ett i huvudsak gynnsamt mottagande. I fråga om lagens tillämpning på fall då avhyst egendom har mottagits för förvaring har förslaget dock mött kritik. Till en del går kritiken ut på att förutsättningarna för försäljningsrätten bör vara något annorlunda i dessa fall än i övriga fall som regleras i den föreslagna försäljningslagen.

För min del anser jag att denna kritik har fog för sig. Det bör vidare beaktas att det är angeläget att frågan om en försäljningsrätt för den som mottagit avhyst egendom för förvaring är löst vid den tidpunkt då den nyligen antagna utsökningsbalken träder i kraft, alltså den 1 januari 1982. Den föreslagna försäljningslagen har emellertid sådant samband med det pågående arbetet på en ny konsumenttjänstlag (se SOU 1979:36), framför allt i fråga om de grundläggande förutsättningarna för en retentionsrätt, att den inte bör genomföras förrän detta arbete har avslutats. Detta kan beräknas ske tidigast under hösten 1982.

Med hänsyn till dessa omständigheter förordar jag att frågan om en försäljningsrätt för den som har mottagit avhyst egendom för förvaring regleras i särskild ordning, så att de bestämmelser som behövs kan träda i kraft samtidigt med utsökningsbalken. Den lämpligaste lagtekniska lösningen är enligt min mening att det i utsökningsbalken förs in en ny bestämmelse i vilken förvararens försäljningsrätt regleras. I denna bestämmelse, som kan tas in som ett nytt tredje stycke till 16 kap. 6 §, bör anges de särskilda förutsättningar som bör gälla för rätten att sälja avhyst egendom som mottagits för förvaring. I den mån de regler som f. n. finns i 1950 års lag passar för detta fall, bör hänvisning dock göras till dessa regler. I samband med översynen av 1950 års lag får övervägas hur en anpassning i stället bör göras till den nya lagstiftning som denna översyn kan resultera i.

3.2 Förutsättningarna för rätten att sälja egendomen

En förutsättning för försäljningsrätten enligt såväl 1950 års lag som den föreslagna försäljningslagen är att den som har mottagit godset har en fordran på beställaren som är förenad med en retentionsrätt.

Enligt den förordade bestämmelsen i utsökningsbalken bör var och en som

har mottagit egendom för förvaring i samband med avhysning tillerkännas rätt att sälja egendomen, om den inte hämtas. Det kan till att börja med vara fråga om en näringsidkare som i sin yrkesmässiga verksamhet tar emot egendom för förvaring mot vederlag, t. ex. innehavaren av en expressfirma eller ett möbelmagasin. Det bör dock inte vara något krav att förvaringen sker som ett led i yrkesmässig förvaringsverksamhet eller ens att den sker mot vederlag. Även den som vederlagsfritt upplåter utrymme för förvaring av avhyst egendom, däribland kommuner, bör kunna göra sig av med egendomen om den inte hämtas. Och i fall då den som har ansökt om avhysning tillhandahåller utrymme för placering av egendomen bör han kunna göra sig av med egendomen i enlighet med den nya bestämmelsen. En fastighetsägare som vill få en hyresgäst avhyst från en bostadslägenhet kan t. ex. tänkas vilja medverka till verkställigheten genom att ställa ett källarutrymme till förfogande, om han bara har garantier för att han kan bli av med saker som inte hämtas. Förvararen bör dock ha rätt att ta ut en skälig ersättning av den avhyste för förvaringen och därmed förenade kostnader. En föreskrift om detta bör tas in i lagtexten.

När kronofogdemyndigheten hyr utrymme för förvaring av den avhystes egendom eller på annat sätt sörjer för att den tas om hand, sker det väsentligen för att skydda denne mot förlust. Ibland kan kronofogdemyndigheten kanske handla på den avhystes uppdrag. Försäljningsrätten bör dock göras oberoende av om denne kan anses som beställare eller ej. Man bör alltså undvika den konstruktion som i förslaget till försäljningslag har mött viss remisskritik.

Försäljningsrätten bör inträda, om ägaren (den avhyste) inte inom viss tid efter avhysningen har hämtat egendomen. Givetvis blir en försäljning dock inte aktuell, om ägaren före utgången av denna tid kommer överens med förvararen om att egendomen skall förvaras av denne ytterligare en tid. Innan förvararen går med på detta, torde han som regel kräva betalning för förfluten tid och kanske också ersättning i förskott för den fortsatta förvaringen. Om ägaren inte gör rätt för sig enligt det nya avtalet, har förvararen inte f. n. någon försäljningsrätt. Om förslaget till försäljningslag genomförs får emellertid, som redan sagts, även den som mottagit en sak för förvaring utan samband med avhysning rätt att göra sig av med saken om den inte hämtas.

Såväl enligt 1950 års lag som enligt den föreslagna försäljningslagen har det ställts upp som en förutsättning för rätten till försäljning att den som är beställare eller motsvarande skall ha anmanats att lösa ut den inlämnade saken. I dessa fall skall anmaningsskyldigheten dock anses fullgjord genom att anmaningen har sänts i rekommenderat brev under den adress som beställaren uppgett eller som annars är känd för den som mottagit saken. Som har påpekats under remissbehandlingen av förslaget till försäljningslag blir anmaningsskyldigheten tämligen meningslös vid förvaring i samband med avhysning, eftersom någon annan adress normalt inte är känd än den

från vilken ägaren har blivit avhyst. Eftersom han inte längre kan nås under denna adress är det inte lämpligt att ställa upp ett ovillkorligt krav på att ägaren skall ha anmanats att hämta godset innan försäljning får ske. Om förvararen känner till var ägaren kan nås, bör man dock kräva att han skall ha anmanat ägaren att hämta egendomen. Denna anmaningsskyldighet bör anses fullgjord genom att anmaningen har sänts i rekommenderat brev till ägarens kända adress. I den mån förvararen har försummat att iaktta normal omsorg i detta hänseende, bör ägaren ha rätt till ersättning för förlust som han lider på grund av att egendomen har sålts utan att han i tid har fått reda på att försäljning skulle äga rum.

Enligt 1950 års lag gäller att försäljning inte får ske förrän sex månader har förflutit efter det att arbetet slutfördes och fordringen förföll till betalning. Vidare skall den nyss nämnda anmaningen ha gjorts minst två månader före försäljningen. I förslaget till försäljningslag finns inte någon motsvarighet till sexmånadersfristen, men det krävs att anmaningen skall ha gjorts minst tre månader före försäljningen. Liksom enligt 1950 års lag får anmaningen enligt förslaget inte göras innan arbetet har slutförts och fordringen har förfallit till betalning.

Som jag tidigare sagt bör den som har mottagit avhyst egendom för förvaring kunna göra sig av med egendomen även om han inte har någon fordran på grund av förvaringen. I enlighet med vad jag nyss sade bör man inte heller uppställa något absolut krav på att anmaning skall ha gjorts före försäljningen. Den tid som skall avvaktas före försäljningen bör därför anges på ett annat sätt i den nu aktuella bestämmelsen än i 1950 års lag och i förslaget till försäljningslag. En naturlig utgångspunkt för tidsfristen är enligt min mening tiden för avhysningen. Jag har stannat för att försäljning bör få ske, om inte egendomen har hämtats senast tre månader efter avhysningen.

Under de förutsättningar som jag nu har förordat bör förvararen ha rätt att sälja egendomen. Han bör också ha rätt att ta ut sin fordran ur köpeskillingen.

Det kan i vissa fall förekomma att den egendom som mottagits för förvaring inte skulle inbringa något vid en försäljning. I överensstämmelse med vad som gäller enligt 1950 års lag och f. ö. också enligt den föreslagna försäljningslagen förordar jag att egendomen skall få bortskaffas i stället för att säljas, om den uppenbarligen saknar försäljningsvärde.

3.3 Sättet för försäljningen m. m.

Vad angår sättet för egendomens försäljning gäller enligt 4 § första stycket i 1950 års lag som huvudregel att försäljningen skall ske på offentlig auktion. I undantagsfall får dock egendomen säljas under hand. Om det är uppenbart att hantverkarens fordran jämte de med auktionen förenade kostnaderna inte skulle kunna utgå ur köpeskillingen, får sålunda försäljning ske "på

annat lämpligt sätt" i stället för på auktion. I fall då försäljning skall ske på offentlig auktion, skall hantverkaren enligt 4 § andra stycket – såvitt det kan ske – i god tid underrätta beställaren om tid och plats för auktionen. Vad som sålunda sägs i 1950 års lag bör enligt min mening tillämpas även på försäljning av avhyst egendom. Vad som sägs om beställaren bör då avse den avhyste och vad som sägs om hantverkaren bör avse den som har mottagit den avhysta egendomen för förvaring.

Om hantverkaren känner till att någon annan än beställaren är ägare till godset, skall han enligt 5 § i 1950 års lag – såvitt det kan ske – i god tid tillställa ägaren underrättelse dels om den tid efter vilken godset kan komma att säljas eller bortskaffas, dels om tid och plats för auktion. En regel med huvudsakligen samma innehåll finns i den föreslagna försäljningslagen. Motsvarande bör gälla också när den som har mottagit avhyst egendom för förvaring känner till att någon annan än den avhyste är ägare till egendomen.

I 1950 års lag finns också en regel som anger hur det skall förfaras med ett eventuellt överskott efter försäljningen. Hantverkaren skall utan dröjsmål sända överskottet till beställaren eller till annan som har bättre rätt till beloppet. Han kan också fullgöra sin skyldighet genom att sätta ned beloppet enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet. Också detta överensstämmer med förslaget till försäljningslag. Motsvarande bör gälla, om köpeskillingen efter försäljning av avhyst egendom överstiger förvararens krav på eventuell hyra och ersättning för kostnaderna för försäljningen.

Med hänsyn till vad jag nu har anfört förordar jag att bestämmelsen i 16 kap. 6 § tredje stycket utsökningsbalken hänvisar till 1950 års lag på så sätt att bestämmelserna i 4–6 §§ i nämnda lag tillämpas vid försäljning av avhyst egendom.

I 3 § i 1950 års lag finns en bestämmelse om uppskov med försäljning, om rätten att sälja eller bortskaffa godset är beroende av en fråga som är föremål för rättslig prövning. En sådan bestämmelse finns också i den föreslagna försäljningslagen. Frågan torde visserligen sakna större praktisk betydelse i detta sammanhang. Enligt min mening kan man dock inte utesluta att en sådan regel behövs. Jag förordar därför att hänvisningen i 16 kap. 6 § tredje stycket utsökningsbalken till 1950 års lag också skall omfatta 3 § i denna lag.

3.4 Ikraftträdande m. m.

Den förordade lagändringen bör som nämnts träda i kraft den 1 januari 1982. Den bör dock inte gälla i fall då någon före ikraftträdandet har mottagit avhyst egendom för förvaring.

4 Upprättat lagförslag

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats ett förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Förslaget bör fogas till protokollet i detta ärende.¹

5 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över lagförslaget.

6 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

¹ Bilagan har uteslutits här. Förslaget är likalydande med det som är fogat till propositionen.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1981-10-20

Närvarande: f. d. justitierådet Petré, regeringsrådet Delin, justitierådet Bengtsson.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 15 oktober 1981 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för justitiedepartementet Petri beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Förslaget har inför lagrådet föredragits av departementsrådet Edvard Nilsson.

Förslaget föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Förslaget lämnas utan erinran.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1981-10-22

Närvarande: Statsrådet Friggebo, ordförande, och statsråden Dahlgren, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Elmstedt, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Petri

Proposition om ändring i utsökningsbalken

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Föredraganden upplyser att lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran och hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslaget.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringsammanträde den 15 oktober 1981.

Innehåll

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 15 oktober 1981	3
1 Inledning	3
2 Bakgrund	4
2.1 Lagberedningens förslag till regler om försäljningsrätt för förvarare	4
2.2 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats	5
2.3 Förslaget till lag om rätt att sälja saker som inte har hämtats	6
3 Motivering	7
3.1 Reformbehov och lagteknisk lösning	7
3.2 Förutsättningarna för rätten att sälja egendomen	8
3.3 Sättet för försäljningen m. m.	10
3.4 Ikraftträdande m. m.	11
4 Upprättat lagförslag	12
5 Hemställan	12
6 Beslut	12
Utdrag av lagrådets protokoll den 20 oktober 1981	13
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 1981	14

